

УТВЪРЖАВАМ:

ЕЛЕНА МАРИНОВА

ДИРЕКТОР НА ОУ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАЩАРОВ“

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
„Превенции на употреба на наркотични вещества, алкохол и тютюн“

Водещ стратегически документ при изготвяне на училищната програма на Основно училище „Никола Йонков Ващаров“ за превенции на наркотичните вещества е Национална стратегия за борба с наркотичните 2023-2027 г. Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет с протокол № 03. / 21.09.2026 г., утвърдена със заповед на директора №

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. УВОД

2. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. УВОД

1. Проблемна ситуация: Нарастването броя на децата, отглеждани и възпитавани в рискова семейна среда, както и нарастването броя на деца и младежи с експериментална употреба на наркотици или ранна превантивна работа с децата и техните семейства, с цел повишаване на информираността, индивидуалните познания и умения за налагане на здравословен начин на живот, въздействие върху цялото. Работата в сферата на превенции е свързана с въздействието върху нуждите за употреба на алкохол, тютюн или психоактивни вещества.

2. Целева група: а) ученици I-VII клас б) семейства на учениците

3. Участници: а) класни ръководители; б) социален работник по проект „Успех за теб“.

II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Провеждане на анкети:
2. Цели се изясняване на тежестта на проблема с употребата на алкохол, тютюн и наркотични вещества; събиране на информация за проблемното поведение; физическо и психично състояние на учениците; социалното положение; индивидуални и семейни ресурси за справяне с проблемната ситуация и причини за търсене на помощ.
3. Работа с педагогически специалисти – Обучение на класни ръководители и други специалисти.
4. Работа с родителите (значими близки) – цели се информирание на родителите по време на родителски срещи или в лични разговори за избраните типове превенции, за резултатите от проведените анкети, за набелязаните дейности, за изграждане на ясна ценностна система със строги правила, която дава пример за подражание и се търси “обратна връзка”:
 - а) подготвяне и предоставяне на информация за типовете превенции и подходите към тях – писмена и устна информация за родителски срещи; училищен сайт.
 - б) подготвяне и предоставяне на информация за различните ПАВ, въздействието им върху човешкия организъм и действия при констатиране на употребата им – писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт.
 - в) подготвяне и предоставяне на информация за употребата на алкохол и тютюн, въздействието им върху човешкия организъм и действия при прекомерна употреба – писмена и устна информация на родителски срещи; училищен сайт.
 - г) съвети, разговори и подкрепа на родители със зависимости;

в криза – разделени родители, процес на развод, упражняване на насилие от страна на родител; с отсъстващ родител, поради естеството на работа (работа в чужбина и др.); при смърт на единия родител/значим близък на детето; при осиновено дете;

родител сам отглеждащ детето.

5. Работа с учениците: основните типове превенции, на които се основава работата през учебната година са:

- универсална – посланията и мероприятията са насочени към всички и целят предотвратяване или отпагане употребата на алкохол, тютюн и ПАВ;
 - селективна – застрашени с отпадане от училище, етнически групи, проблемни семейства със на ПАВ или социално неравностойни);
 - по индикация – търсят се ранни признаци за повишен риск (спадаща успеваемост, забелязана консумация на алкохол, ПАВ, отчуждаване от близки, приятели и връстници; поведенчески нарушения и др.)
- подходи и дейности за справяне с проблемите – основен акцент е работата с деца с емоционални и поведенчески проблеми, както и укрепване на семейството при родители от уязвими групи или в риск.
6. Подбор на подходи за работа в училище:

- Информирване – представяне на необходимата информация (брошури, табла, училищен сайт, беседи, разговори) за видовете ПАВ; негативното въздействие на алкохола, наркотичните вещества и топтона върху организма на младия човек; начините за справяне с емоционалните и здравословни проблеми при употребата им.
- Предлагане на алтернативни занимания за структуриране на свободното време – спортни занимания, туризъм и др.
- Тактика на сплъщване/лична застрашеност – цели се чрез послания с научни факти да отклоним застрашените ученици от употреба или да ги убедим, че не са “недосегаеми” и при тях могат да настъпят вредните последици.
- Подобряване на социалните умения – посредничество пред институции за решаване на разнородни социални проблеми; усъвършенстване на амбициозност; комуникационни умения; справяне със социалния натиск и др.;
- Предотвратяване на девиантно поведение на ранен етап – агресивно поведение, емоционално възрастни са присъщи признаци за бъдещи поведенчески проблеми и ранната им превенция и промяната на поведението към по-социално приемливо е превенция на употребата на ПАВ, алкохол, топон, райски газ, вейп и наргилета.
- Контролиране и справяне с емоциите – целим повишаване на устойчивостта на стрес, на връхлитаните емоционални проблеми (потиснатите чувства на страх, агресия, вина и тревога, настъпили в резултат на фрустрацията в тесния семеен кръг). Дейности в училище:

- Разнообразни психотерапевтични техники на индивидуално и групово ниво в клас с учениците;
- По-пълно обхващане на децата и учениците в целодневна форма на обучение, намаляване на риска от среща с разпространители на наркотични вещества.
- Ангажираност на младите хора в спортни дейности като алтернатива на търсенето и предлагането на наркотични вещества.
- Преодоляване на изолацията, интегриране и адаптиране в обществото на децата в риск.
- Активно включване на членовете от фамилната система, с цел подобряване на интеракциите в нея като основен ресурс за самопомощ (родителски срещи, индивидуални срещи).
- Възстановяване на психологическите „щети“ чрез провокация на творчески потенциал, даване воли на емоционалните потребности, желания в изграждането на партньорства и създаване на трудности.
- Чрез креативни и интерактивни подходи, стимулиране изграждането на умения при децата, в подкрепа на по-адаптивни форми на поведение и себerealизация, респективно усвояване на нови модели в структуриране на поведението.
- Прилагане на метод „Връстници обучават връстници“.
- Прилагане на метод „Избирам себе си“.
- Съдействие на ученици, желаещи да участват в конкурси на национално, регионално и ниво по темите за зависимостите.

- Подготовка на анкети за учениците и родителите.
- Изготвяне и предоставяне на информационни материали по темата; изработване на табла, брошури, презентации, клипове.
- Организиране на срещи, беседи, разговори с представители на различни институции и неправителствени организации (социални работници, лекари и др.)